

VA-konferansen 2015

Beredskapsøvelser i store og små kommuner

- ✓ Erfaring fra arbeidet i Driftsassistansen i Hordaland
- ✓ Hvordan jobbe med beredskap i praksis
- ✓ Eksempler på scenarier og dreiebøker

"Det er sannsynlig at noe usannsynlig skjer"
Aristoteles 384-322 f.Kr.

Beredskapsplanlegging i store og små kommuner

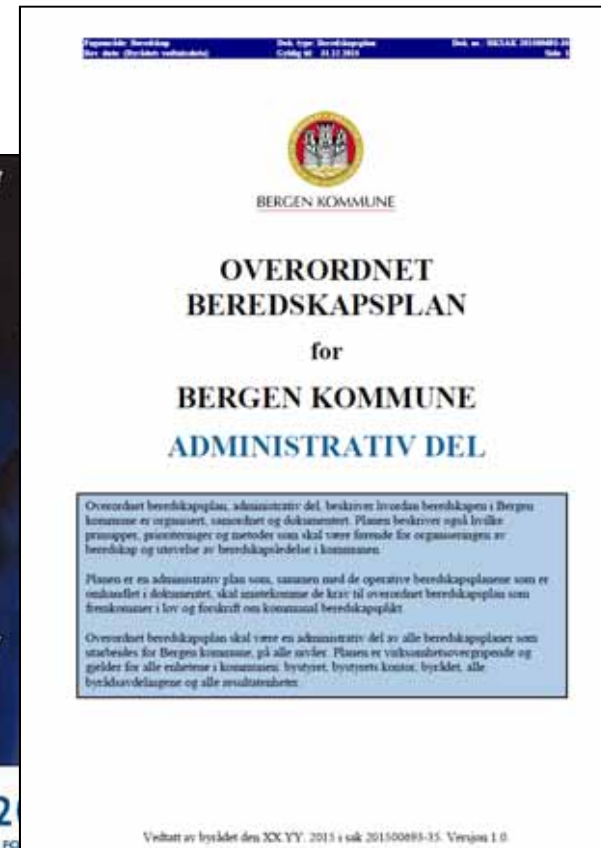
Lov om kommunal beredskapsplikt – kunngjort 2010

Forskrift – fra sept. 2011

Veileder til forskrift – fra februar 2012

Drikkevannsforskriften

- ✓ Bergen ROS 2014
- ✓ Bergen Overordnet Adm ...
- ✓ Tema Vann og Avløp
- ✓ Status mindre kommuner

HJEM → VANN → SIKKERHET OG BEREDSKAP

Sikkerhet og beredskap

Opprinn: fredag 05. juli 2015 08:42

Tilrettelagt av: Hildegunn Rindal Froland

Innbyggere i Norge tar det som en selvfølge at når man sikrer på vannkranen, kommer det rent drikkevann. Dessverre finnes det ubegrenset antall ulykker, kriser, trusler og naturfenomen som kan påvirke vannforsyningen. Et vannverk må være i stand til både å vurdere og håndtere disse.

Noen situasjoner hvor sikkerhet og beredskap ved vannforsyningen blir satt på prøve: Flom, tørke, brann, strømsvikt, forurensning.

Den som har ansvaret for en tjeneste, har også ansvaret for nødvendige beredskapsforberedelser. Den som fører tilsyn med en virksomhet, må også føre tilsyn med virksomhetens beredskap. Drikkevannsforskriften krever at vannverket har en beredskapsplan som gjør det i stand til å håndtere uønskede hendelser. Vannverkseier skal gjennomføre nødvendige beredskapsforberedelser og utarbeide beredskapsplaner for å sikre levering av tilstrekkelige mengder drikkevann også under kriser og katastrofer.

Sikkerhet: tilstrekkelige tiltak for å sikre at det ikke går galt, redusering av risiko.

Beredskap: kunne håndtere situasjonen når det går galt, redusere skaden.

Begrepet risiko er definert i norsk standard 5814 som et uttrykk for den fare som uønskede hendelser/tilstander representerer for mennesker, miljø eller materielle verdier. Risikoen uttrykkes ved sannsynligheten for- og konsekvensene av de uønskede hendelsene. Regelverket som omfatter vannforsyningen er i stor grad rettet mot forebyggende tiltak og avviksbehandling. Å minimalisere vannforsyningssystemets sårbarhet er spesielt viktig ved prosjektering, vedlikehold og ombygging samt ved driftsovervåking.

Enkelte uønskede hendelser kan ramme mange sektorer samtidig. Eksempel på dette er ekstremvær, pandemi, truselsituasjoner eller krigslignende tilstander. Årlige samordningsmøter bør gjennomføres med de aktørene vannverkets beredskap er avhengig av for å ivareta grunnleggende sikkerhetsnivå, forvalte avtaler om tilstand og øvelser.

ROS-analyser

Risiko og sårbarhetsanalyser kartlegger systematisk risiko og sårbarhet, og benyttes som et beslutningsverktøy for iverksetting av forebyggende tiltak innenfor gitte økonomiske rammer, og til å kartlegge beredskapsbehovet. Plan- og bygningsloven og sivilbeskyttelsesloven stiller begge krav til kommunene om ROS-analyser.

Les mer om ROS-analyser i [denne](#) rapporten.

Egen arbeidsgruppe NV

Norsk Vann har en [arbeidsgruppe](#) for beredskap i vannforsyningen som skal:

- Utarbeide et forslag til finansiering og organisering av en nasjonal krisestøtteenhet, inkludert en beskrivelse av hvilke støttefunksjoner enheten skal dekke, gjennom en prosess hvor forslaget forankres i vannforsyningssektoren.
- Gjennomgå veiledningsmateriell og rammebetingelser innen beredskap knyttet til vannforsyning for å tilrettelegge for beredskapsarbeidet lokalt, herunder fremme forslag til forbedringer, prosjekter, eventuelt klarere ansvarsfordeling og videre arbeid.

Sentral rapport

- Veiledning i beredskapsplanlegging for vannverk (NV C-rapport)

Pågående prosjekter

- Sikkerhetsstrategi for norsk VA-sektor
- Sikkerhet og sårbarhet i driftskontrollsystemer VA

Andre kunnskapskilder

- Mattilsynet
- Vedlegg C4 i mattilsynets veiledning
- VA-Miljøblader
- 86 Fareidentifikasjon
- 87 Vannforsynings ROS
- 88 Beredskapsanalyse & utvikling av beredskapsplan
- 89 Drift av beredskap

- DSB
- Fylkesmannen
- Norsk Standard 5814
- Dokumentasjon fra fagtreffuken 2012, beredskap i vannforsyningen

Våre søstersider

Økt sikkerhet og beredskap i vannforsyningen

HJEM → KOMPETANSE → ARBEIDSGRUPPER I NORSK VANN

Arbeidsgrupper

- Veile

Beredskap i vannforsyningen

Mandat

Norsk Vanns arbeidsgruppe for beredskap i vannforsyningen skal:

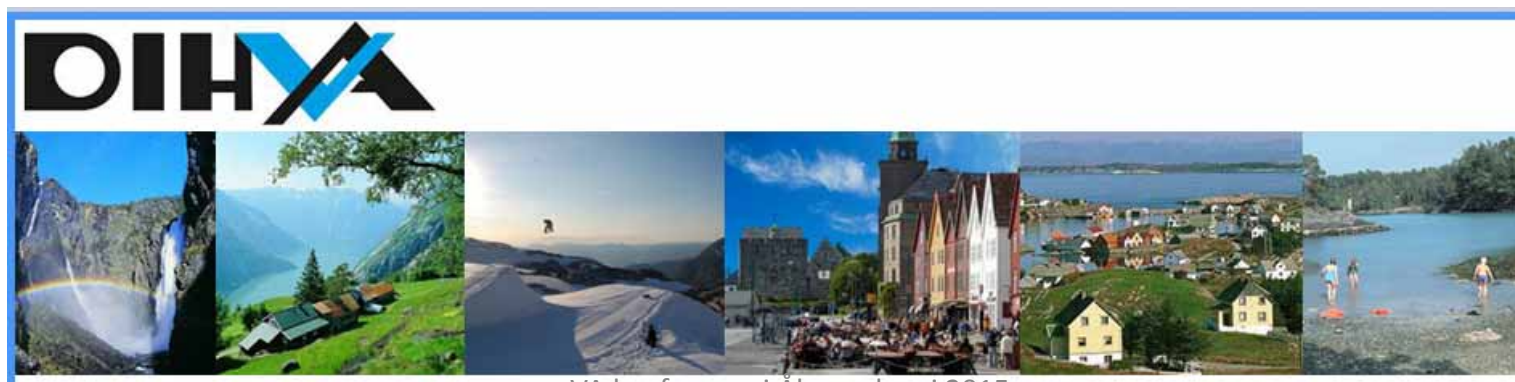
- Utarbeide et forslag til finansiering og organisering av en nasjonal krisestøtteenhet, inkludert en beskrivelse av hvilke støttefunksjoner enheten skal dekke, gjennom en prosess hvor forslaget forankres i vannforsyningssektoren.
- Gjennomgå veiledningsmateriell og rammebetingelser innen beredskap knyttet til vannforsyning for å tilrettelegge for beredskapsarbeidet lokalt, herunder fremme forslag til forbedringer, prosjekter, eventuelt klarere ansvarsfordeling og videre arbeid.

Arbeidsgruppens sammensetning

- Sissel Margrethe Berge, VAR IKS
- Ane Prøsch-Oddevald, Drammen kommune
- Hilde Sandstedt, Rana kommune
- Per Martin Øfsti, Stjørdal kommune
- Egil Otto Dragseth, Oslo kommune
- Sekretær er Kjetil Furuberg, Norsk Vann BA

Erfaring fra arbeidet i Driftsassistansen i Hordaland

- ✓ Behov for bistand til å gjennomføre øvelser?
- ✓ Sonderingsmøte i OS kommune – 24 deltok
 - 15 mente at de hadde en beredskapsplan/ ROS analyse,
 - 4 mente å ha kjørt en øvelse en gang,
 - 3 hadde deltatt i en overordnet kommunal øvelse,
 - 3 hadde planlagt en øvelse for vannforsyningen
 - men det var likevel ikke blitt noe av...
- ✓ Stor interesse for bistand fra DIHVA til å kjøre øvelser

VA konferanse i Ålesund mai 2015

Hvordan vi gjør det i praksis?

- ✓ Dato
- ✓ Forberedelser – innhente opplysninger
 - Hovedplan, beredskapsplan, ROS, ledningskart, en «innsider» hjelper mye
- ✓ Øvingsdirektiv
 - Bakgrunn, mål og hensikt, hvem deltar, gjennomføring, økonomi, ansvarlig etc.
- ✓ Dreiebok
 - Innspill med omtrentlige tidsangivelser ---
- ✓ Gjennomføring
 - Avhengig av type øvelse –
- ✓ Evaluering
 - Alle deltar i sluttmøtet
- ✓ Rapport / oppsummering

Eksempler på aktører – «spillere»

Innspill fra	Melde til / søke råd hos
Media <ul style="list-style-type: none">✓ TV✓ Radio✓ Aviser (lokale/ sentrale)	Overordnede lokalt
Publikum	Kommunelege
BKK (strøm)	Fylkeslege
Næringsliv	Mattilsyn
Myndigheter	Fylkesmann
Samferdsel	DSB
Industri	Politi
Vanlige folk (forskjellige personligheter)	Brannvesen
	Leverandørfirma
	Entreprenørfirma
	Utleiefirma maskiner og utstyr
	Helsemyndigheter
	Laboratorier
Mange kommer inn samtidig	

Eksempler på tema for øvelsene

Hva kan skje

Uvær – ekstremvær storm

Problemer med å komme fram

Flom/ oversvømmelse

Kulde, underkjøling og ulykker

RAS

Torden og lynnedslag

Strømutfall

Utfall mobiltelefon/ fast telefon

Driftskontrollsystem ute av drift

Brann i anlegg

Terror / hærverk/ sabotasje (trussel)

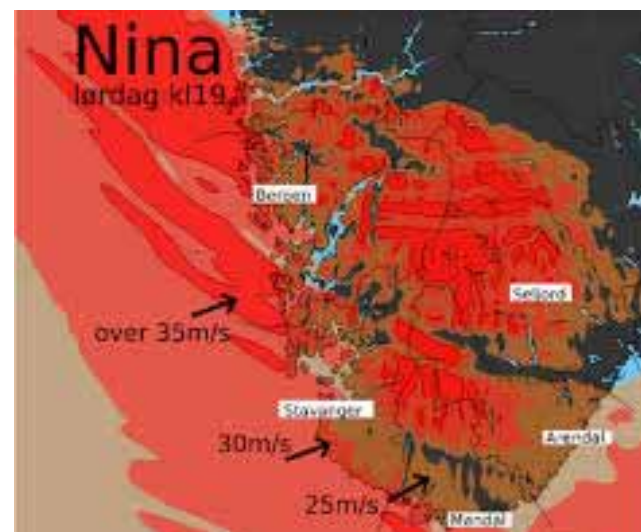
Eventyrlyst / uforstand

Vannledningsbrudd m/ skader

Forurensning av vann / vannkilde

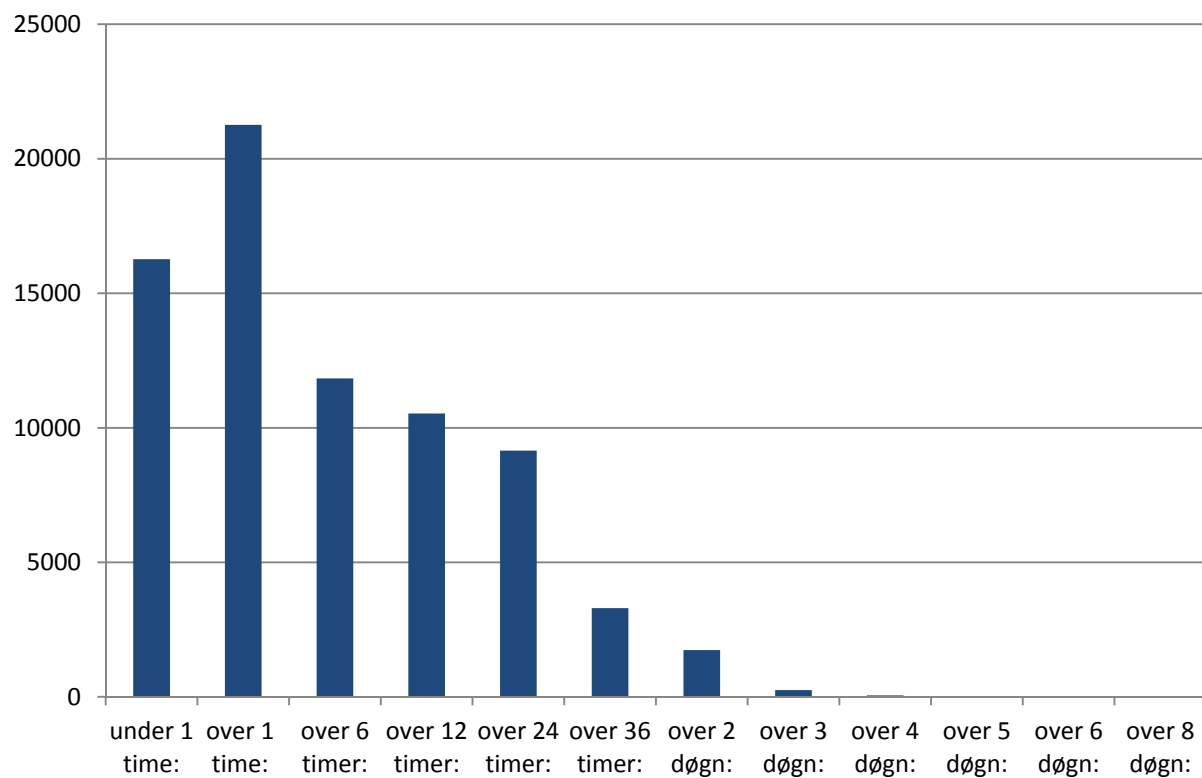
Dam-ulykke / kulvert kanal flom

Oftest skjer flere ting samtidig ...

Berørte kunder ved NINA

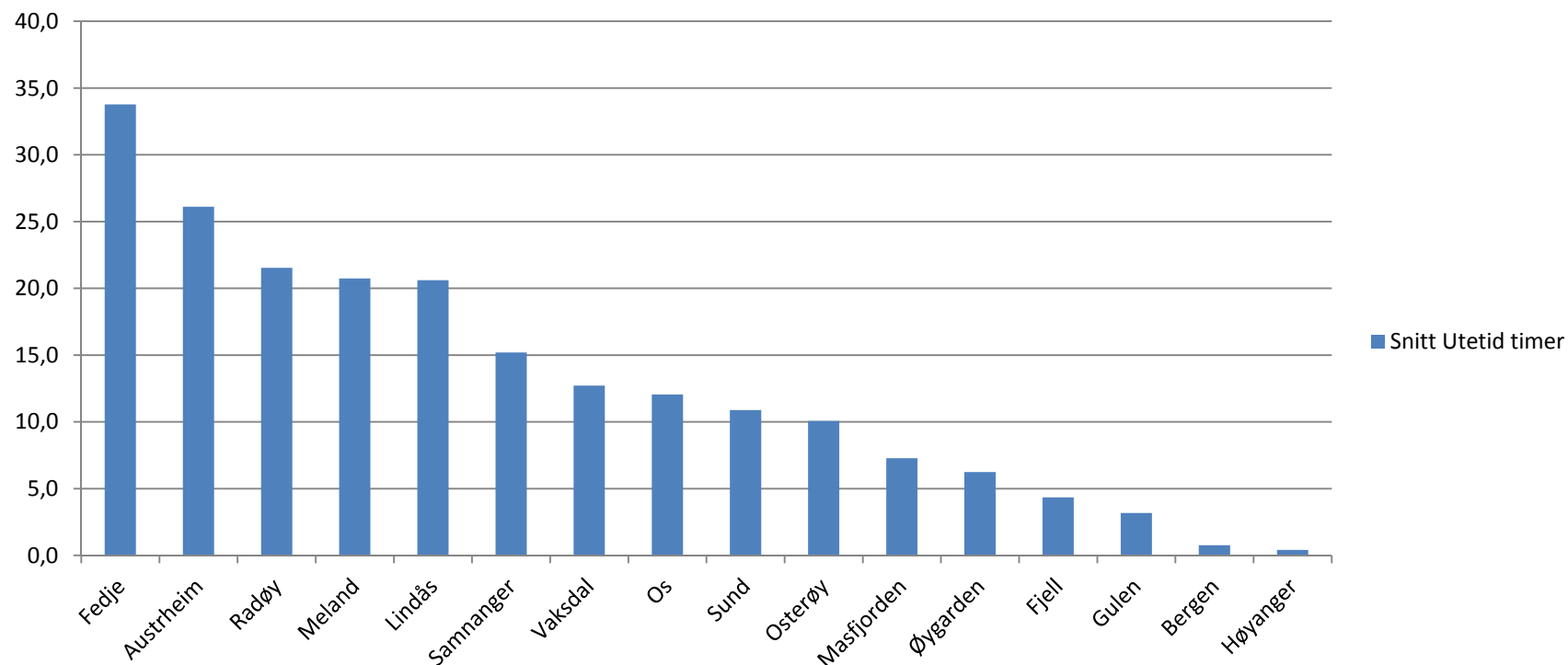
KATEGORISERING ETTER UTETID:

under 1 time:	16270
over 1 time:	21258
over 6 timer:	11833
over 12 timer:	10534
over 24 timer:	9155
over 36 timer:	3297
over 2 døgn:	1740
over 3 døgn:	254
over 4 døgn:	58
over 5 døgn:	7
over 6 døgn:	5
over 8 døgn:	15
totalt	74426

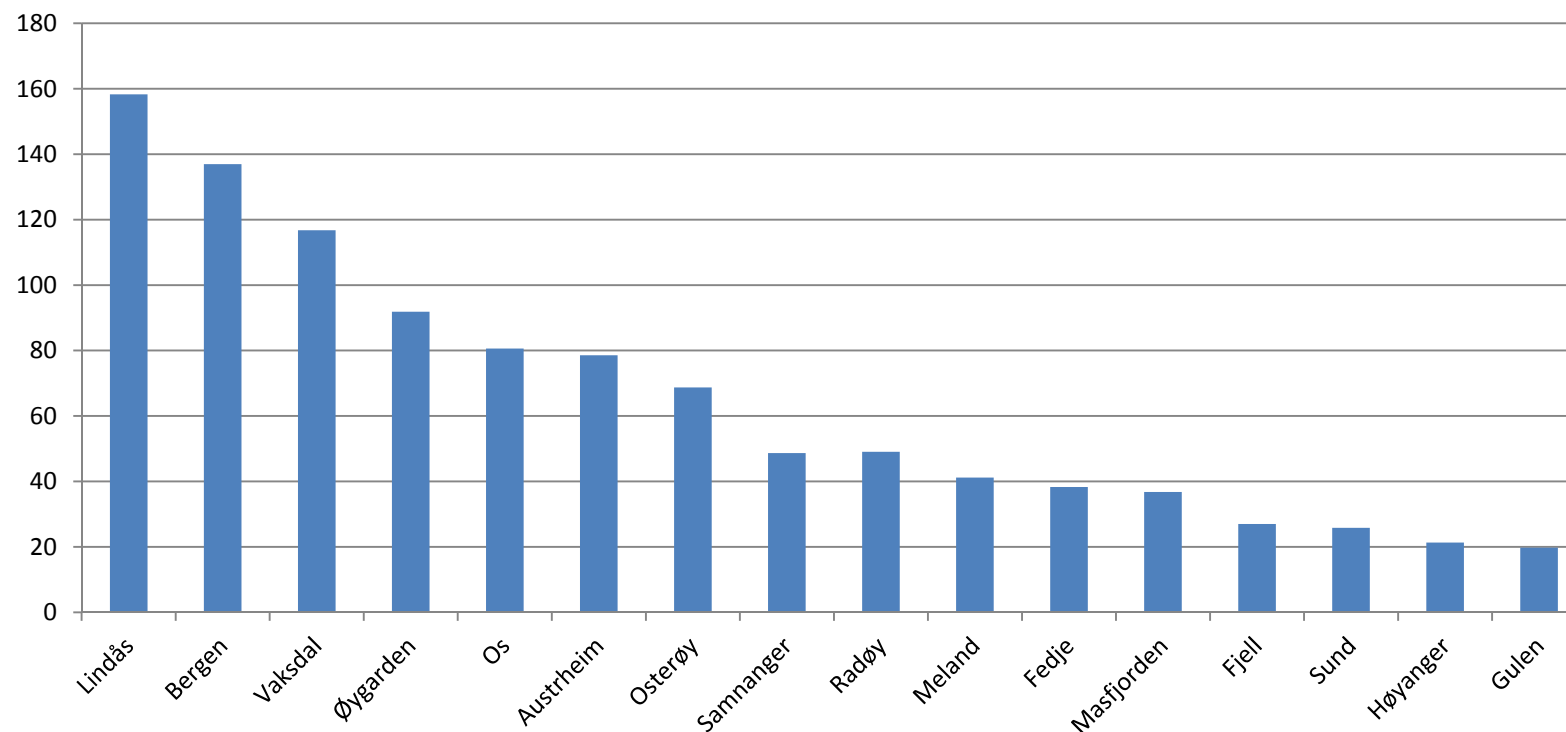
Berørte kommuner ved NINA

Snitt Utetid timer

Berørte kommuner ved NINA

Høyeste utetid for de som var hardest rammet i timer

Eksempler på tema for øvelsene

Hva kan skje

Uvær – ekstremvær storm

Problemer med å komme fram

Flom/ oversvømmelse

Kulde, underkjøling og ulykker

RAS

Torden og lynnedslag

Strømutfall

Utfall mobiltelefon/ fast telefon

Driftskontrollsystem ute av drift

Brann i anlegg

Terror / hærverk/ sabotasje (trussel)

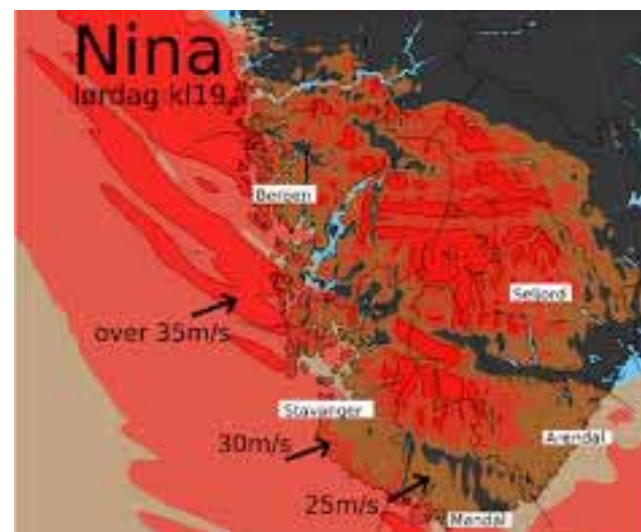
Eventyrlyst / uforstand

Vannledningsbrudd m/ skader

Forurensning av vann / vannkilde

Dam-ulykke / kulvert kanal flom

Oftest skjer flere ting samtidig ...

SISTE NYTT: Flyr høyt og lavt uten egen flystripe (06.12.24) TIPS oss

PROAKTIV **FINN UT HVA DIN BOLIG ER VERDT >>** PROAKTIV

Innfører fritt behandlingsvalg innen rus og psykiatri

Statsminister Erna Solberg mener reformen vil få ned behandlingsskøene.

Gullsmedran i natt store verdier borte Politiet følger ferske spor

Lang fergekø på E39

Det som skjer - når det skjer.

Celina Midelfart har fått pære oppkalt etter seg

Pæresorter har historisk sett ofte hatt navn etter kongelige og adelige.

- Var det playback?

VA konferanse i Ålesund mai 2015 Festival Spesial: Siste dag for Bergenfest.

SISTE NYTT: Flyr høyt og lavt uten egen flystripe (04.12.24)

Blodig helg i Afghanistan
Flere hundre skal være drept.

Fikk ikke sove etter VM-missen
- Forsloke å se fotball, men det ut, sier landslagssjefen.

Tertnes-spiller til Frankrike
Solve Lund Andreassen loves håndballen i ny klubb.

Bakkerud røk ut i semifinalen
Ble bare nummer fire i sitt semifinalheat.

Britisk presse viser nåde
Pressen viser nåde med Roy Hodgson etter tapet for Italia.

- Jeg fortjener ikke fredsprisen ennå
Det sier 16 år gamle Malala Yousefzai.

Solkrem frem til torsdag

Mann funnet død i sjøen ved Flørø
- Det ble forsøkt gjenoppbliving uten hell, sier politiet.

Tips
Ring 02211
SMS 77075
2411
E-post: 2231post.no

JOBB ANNONSER HER

 ELEKTRISERE BERGEN ELEKTROSENTE	 HR MANAGER BERGEN BIRKED	 ERFAREN AUTORSERT RE- BEVANNINGSBYRÅET SE...	 REGIONLEDER HAVERUK LENDY SUNDMOLL	 ER DU VÅR SALGSREPRES- FAGBOKFORLAGET VILM...
--	---------------------------------	---	---	--

Vikarar treng vel ikkje pengar?
Debatt: No skal dei markedsrydde seg slik at arbeidsgjevarane skal få til salt i grønten.

Det kunne ha vore deg!

Prestisje som ledesnor
Debatt: Det nye byoanegrepet redder noen prinsipal, men reiser også store paradokser.

Erling Kagge lager ny sport: «urban w&s exploring» – nå også i Bergen
Stort forfattertreff på litteraturhuset

PST sjef Benedikte Bjørnland med nytt terrorvarsel

TERROR TRUER NORGE IGJEN

Ny terrortrussel rammer oss.
Pressekonferansen i morgentimene i dag .
Uklart hvor og når terror rammer. Kanskje
mer alvorlig trussel denne gang? Kanskje en
aksjon ramme større deler av befolkningen?

**Har gitt 370.000
i narkobøter på
én måned**

Politiet i Bergen.

Støre innrømmer direkte kontakt med Hamas-leder

Anders Fogh Rasmussens råd til Jens:
**Vær mer NATO general
og mindre sekretær!**
Ikke vær pyse, vis muskler!

(☺) 12.28.51

11:47

Angrep mot IS-kontrollerte oljeraffinerier i Syria

Den USA-ledede koalisjonen har tilintetgjort minst tre provisoriske oljeraffinerier i et område i Syria som er kontrollert av Den islamske staten (IS), ifølge en eksilgruppe, skriver NTB. – Minst tre provisoriske oljeraffinerier som var kontrollert av IS i Tal Abyad-regionen, ble tilintetgjort i løpet av natt til søndag, heter det i en uttalelse fra den britiske eksilgruppen Syrian Observatory for Human Rights (SOHR).

10:58

Russland utenriksminister kritiserer USA

Sergej Lavrov sparte overhodet ikke på kritikken da han snakket om den amerikanske utenrikspolitikken i går, skriver Fox News. Han mener USA ser på seg selv som «om de er landet som mestrer demokratiet best» og tror de kan «felle en dom over hvem som er gode og onde». Putins utenriksminister ramset opp krigen i Afghanistan og Irak, samt NATOs

Eckbo om pinlig sex-scene:
- Flaut nok å ha sex på ordentlig

Varsler om politikontroller:
UP-Sjefen: Ikke blink med lysene

Mange tusen mennesker smittet i USA
Frykter forurenset drikkevann.
Ukjent stoff kan være tilsatt vannet.
Myndighetene jobber med saken.

kt tro på
ristoff-gull
saken
følg sykkel-VM nå

Jente (7) drept av
gjørmegeysir

Tenåring knivstukket i Oslo
Politiet: Han er på
bedringens vei

Knausgård raser i ny kronikk:
Grove og insinuerende
påstander

SEND OSS SPØRSMÅL

TIPS 2200

Siste nytt

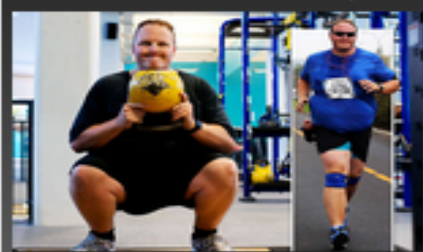
- 12:04: [Slik vurderer politiet en av Norges største...](#)
- 11:53: [Hvordan kan dette være sammenheng med...](#)
- 10:30: [Sjefen i politiet: Ikke blink med lysene...](#)
- 10:12: [Sjefen i politiet: Grove var faktisk...](#)
- 10:08: [VG: Rødt, ikke rødt med lysene...](#)
- 09:53: [Slik kan det være...](#)
- 09:33: [Slik vurderer politiet en av Norges største...](#)
- 09:18: [Slik kan det være...](#)

Nysingle Britney
i stort intervju

facebook 250 273 følgere

twitter 60 484 følgere

Maraton-Kristian (141 kilo): Min
kamp mot kiloene

SANDNES (VG) Kristian Wastan (27) er så glad i å vinne at han som guttunge var usselig å spille monopol med. Nå hjelper det ham ned i vekt.

Slik velger du riktig gulv
Facebooks superkvinne

HELMAKS!

Alle kan få utbytte.
Les hvordan her

Gjensidige

Kontrabeskjed:
Skyll før du
setter i maskinen

Profesjonell veiledning,
behandling og ettervern.
Vakre omgivelser i Bergen.

30 år
1800 stipend
100 millioner kroner tildelt

Studerer du
ENERGI?

Med E.ON-stipendiet kan du ta deler av utdannelsen i Tyskland.

Søknadsfrist: 15 oktober 2014.

E.ON Stipendienfonds
im Stifterverband für die Deutsche Wissenschaft

PST: Det er varslet om et konkret terrorangrep mot Norge

Det er varslet om et konkret terrorangrep mot Norge, opplyser PST. Politiet iverksetter tiltak for å møte trusselen, men vet ikke hvem trusselen er rettet mot eller når angrepet skal skje.

Oppdatert: fredag 13 desember 2014 09:30

Konkret terrortrussel mot Norge

- Politiet ber folk oppføre seg som normalt
- Personer med tilknytning til IS i Syria skal stå bak
- Politiet har økt beredskapen

- Vi har opplysninger om at terrorhandlinger mot Norge er planlagt gjennomført om kort tid, sier PST-sjef Benedicte Bjørnland på en pressekonferanse fredag morgen.

Politiet vil ikke si noe om hvilken type terroraksjon det kan være snakk om eller hvilken type våpen eller midler som kan bli brukt.

- Vi har fått informasjon om at dreier seg om personer som har deltatt i kamphandlinger på bakken i Syria. Vi kan ikke si noe om hvem eller hvor de tenker å aksjonere.

Ukjent mål

- Vi vet ikke hvor et mulig angrep kan skje. Vi forstår at enkelte kan bli urolige. Informasjonen vi har, inneholder ikke trusler mot konkrete personer eller institusjoner. En terroraksjon kan i prinsippet skje hvor som helst. Vi er spesielt årvåkne, sier fungerende politidirektør Vidar Refvik.

- Les også: [Terror ekspert: Dette er en veldig alvorlig trussel](#)

Politiet og PST ville ikke kommentere hvem som skal stå bak trusselen.

- Vi kan hverken avkreffe eller bekrefte oppholdssted nå, sier PST-sjefen på spørsmål om hvor personene befinner seg.

Anders Anundsen og PST sjef Benedikte Bjørnland med nytt terrorvarsel, presskonferanse i dag morges.

Penger

Annonse

Sammenlign strømpriser fra leverandører i hele Norge.

Bytt strøm i dag – klikk her

Få den beste strømprisen

- ✓ Sammenlign strømpriser
- ✓ Velg strømkontrakten som passer deg
- ✓ Bytt strømleverandør

Øker beredskapen

Forsvarsdepartementet og alle landets politidistrikter er varslet om trusselen, og bedre helikopterberedskap er blant tiltakene som er iverksatt.

- Vi har anmodet om at helikopterberedskapen på Rygge blir satt ned til 15 minutter, sier justisminister Anders Anundsen (Frp).

Forsvarets Bell 412-helikoptre på Rygge kan frakte politifolk og utstyr raskt fra sted til sted.

Politiet forteller at både sivilt og uniformert personell vil bli stasjonert på flyplasser, tollstasjoner og andre steder over hele landet. Politifolkene vil bære våpen.

- Det foreligger en konkret trussel mot Norge, og det gjennomføres tiltak for å møte den trusselen, sier justisministeren.

Tidsavgrenset trussel mot ukjent mål

- Det er snakk om en tidsavgrenset trussel, en type kort aksjon. Men vi vet ikke noe om hvor man vil slå til. Det kan like gjerne være i et bysenter som i et mindre lokalsamfunn, sier PST-sjefen.

Justisminister Anundsen vil ikke si når departementet ble varslet om den konkrete trusselen av PST, men statsministeren skal ha blitt varslet i går og de skjerpede sikkerhetstiltakene ble satt i gang allerede fredag morgen.

- Det eneste rådet jeg kan gi er at folk må lytte til politiets råd. Det er ikke holdepunkter for å gi konkrete råd om at folk skal unngå visse steder og slik, sier Bjørnland.

Krisehåndtering - proaktiv prosess

En krise er en

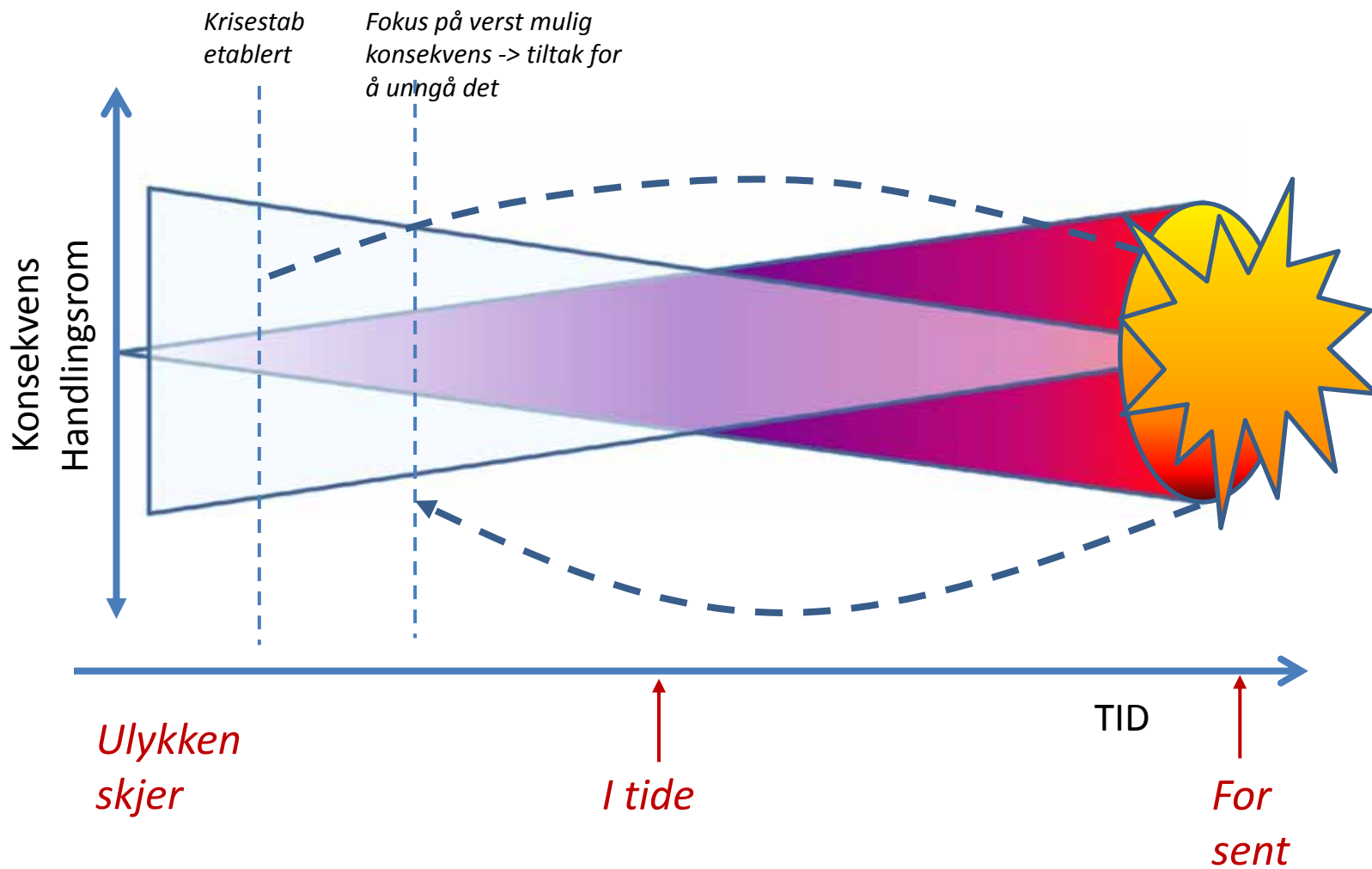
«hendelse som truer eller kan true virksomhetens kjernevirksomhet eller troverdighet»

En krise er

ofte kjennetegnet av:

- Ufullstendig beslutningsunderlag
- Begrenset tid og lite mulighet for diskusjon
- Alt skjer fort, forvirring, kanskje mye ulik info inn, stress....
- Til tider uventede problem
- Behov for raske avgjørelser – handling
 - Hva må gjøres nå – hva blir neste trekk – hva kan vente

Proaktiv beredskapsledelse

Proaktiv prosess – første varsling

- Få frem så mye informasjon som mulig for å ha best mulig grunnlag for prioritering og beslutning..
- Hva har skjedd – hvem / hvor mange er/ kan rammes
- Hvem er varslet – hvem bør involveres..
- Hva kan dette evt. utvikle seg til

- Mobilisere i henhold til planverk
- Hvis mulig sett igang videre varsling iht. planverk
- Den første som ankommer KO setter igang forberedelser til at krisestab kan fungere optimalt

Fokus

- Organisere krisestab – tildele konkret ansvar for oppgaver
- Planlegg neste tiltak basert på tilgjengelig informasjon
- Prioritere og varsle / (relevante aksjonsplaner i planverket)
- Fokus - fordele arbeidet slik at teamet kan jobbe effektivt
- Status oppsummering (avbrudd 2 min – etter behov)

Eksempel :

Roller: ledelse / sambandsvakt / utgående info (presse) / loggføring / oppslag i planverk og systemer / faglig kvalifisert vurdering / etc

Bruke tavler/ skriftlighet så alle kan få oversikt raskt

- Relevant info / rapporter som kommer inn (tidspunkt for mottatt ?)
- Prioriterte oppgaver ihht fokus (evt tidspunkt for utført?)
- NB - skriftlig dokumentasjon inkl tidsangivelser avgjørende skadesaker etterpå..

Status skadested – ny info – oppdatering status

Råd om mottak av telf./ vhf

Øvelser –

Ikke et mål at alle utfordringer skal løses på en perfekt måte
- dette er ikke en «eksamen».....

Mål

- Trening i arbeid i KO en krisesituasjon
- Avdekke svakheter i planverk og opplegg
- Funker ting i praksis slik det skal?
- Teste ut om prinsippet (proaktiv kriseledelse) funker

Kjør øvelser – det er nyttig – og det er gøy ...

Evt. oppspill til neste innlegg fra Bergen ...

MEDIA

Mine erfaringer etter Giardia-hendelsen i Bergen i 2004

Mange ble kontaktet av media – på mange nivå i organisasjonen – lett å forsnakke seg:

Vi gikk ut med følgende til våre folk: Åpenhet ok – snakk med journalistene – bli tatt bilde av - fortell konkret om hva du gjør – men ikke noe mer – ikke spekulere i hva som er årsaken og hvem som har skyld etc.

Journalister er som folk flest – de har lite greie på vann og avløp (og andre tekniske ting også for den saken sin skyld) og kan gjerne komme til å skrive noe som er helt ute på viddene.

Og noen er greie og til å stole på mens andre er som ulver på jakt etter et godt oppslag – gjerne på din bekostning

RÅD

- Vinn tid – be om «betenkningstid
- Hold det du lover - ring tilbake raskt når du ha lovet det
- Finn frem fakta og hold deg til det – vær åpen og ærlig - ikke spekulere og tenke høyt
- Seriøsitet – ikke morsomheter – ikke noe er «off the record». Alt du sier kan bli brukt.
- Ta forbehold
- Be om råd hos andre hvis de vet mer enn deg
- Ta regien selv, be om å få lese intervjuet før det trykkes – rydd opp i misforståelser
- Vurdere informasjonsbehovet – ikke fortell for mye om ting og tang – vær konkret om saken
- Vurder pressemelding / pressekonferanse for å unngå ulik informasjon i forskjellige medier

Eksempel på innledning før øvelse VAKSDAL kommune

Beredskapsøvelse for VA i Vaksdal kommune

Onsdag ettermiddag ble en bil truffet i siden av en stein som raste ned fra fjellsiden på Stanghelle på E16, det første til at veien ble stengt frem til torsdag formiddag. Mellom 2000 og 1014 gikk det 260 ras på strekningen, og hele 66 ganger ble veien stengt. Det siste året har det også vært gjentatte ras og stengninger. Bergenserne som er blitt spurt i en nylig undersøkelse har en god og trygg E16 høyt oppe på sin ønskeliste. Foto: Eirik Hagesæter

Beredskapsøvelse for VA i Vaksdal kommune

Torgils Rogne med steinen som raste ned på førerhuset hans på E16 tirsdag og landet på lasteplanet på tilhengeren. BA presiserer at bildet er tatt onsdag, og da hadde Rogne byttet ut tilhengeren med en tank. Foto: Magne Turøy

Fikk steinras over lastebilen på E16

VA konferanse i Ålesund mai 2015

Beredskapsøvelse for VA i Vaksdal kommune

Vaksdal isolert etter to nye ras (04.2013)

Beredskapsøvelse for VA i Vaksdal kommune

Resten av Toskedalsvegen står i fare for å rase ut, ifølge geologen som fredag inspiserte rasområdet. Foto: Vaksdal kommune

- Livsfarlig å ferdes her

VA konferanse i Ålesund mai 2015

Beredskapsøvelse for VA i Vaksdal kommune

Tog kjørte inn i ras ved Vaksdal – veien sperret (12 mai. 2015)

Beredskapsøvelse for VA i Vaksdal kommune

"Det er sannsynlig at noe usannsynlig vil skje"
Aristoteles 384-322 f.K

LAURDAG LYSINGAR
 HORDALAND 27. OKTOBER 2012

Dynamittsalve i Dale-elva

Onsdag ettermiddag har ein eller annan brukt sprengstoff i ein demning i Dale-elva, ein god kilometer ovanfor Dale.

- Ein turgåar fekk bortimot sjokk av smellet og vass-spruten som stod rundt hundre meter til vers, fortel driftssjef i Dale fabrikk AS, Arild Stammenes. Stammenes har meldt saka til politiet, og overbetjent Einar Bystøl ved Voss lensmannskontor, fortel at dei er godt i gang med etterforskinga.

- Me har avhøyr vitne i saka, og har også spor som peikar i ein bestemt retning. Noko meir enn det, og kva som kan vera årsaka til sprenginga, har me ikkje noko meining om, understrekar Bystøl. Politiet ser svært alvorleg på saka, legg han til.

Utidig oppleving
 Turgåaren som fekk den utidige opplevinga både med lyden og vassgøvet, hadde også kontakt med ein person som brukte bil for å koma seg ned til dammen frå fylkesvegen. Mykje tyder på at det er denne personen som har brent av salven i dammen. Saka vart meld til politiet sin operasjonssentral, som også hadde ein patrulje ute for å få tak i bilen og føraren. Det lukkast ikkje.

Skadar på dammen
 Det er Dale fabrikk AS som eig dammen, eller «stemma» som området vert kalla i daglegstalen. Etter at me har sett på området no, så er det klart at ein ti-femten kubikk masse er sprengt bort frå botnen av dammen. Det viser eit stort krater under vass-spegelen, fortel Stammenes. Sjølve muren i dammen, som er rundt seks meter høg, har fått lekkasje i botnen. Dette vil ein sjå nærare på til sommaren.

Daud fisk
 - Det låg ein del daut fisk både på land og ute i dammen etter sprenginga. - Kor store kostnader det vil dra med seg å ordna opp att i dette, har me ikkje oversikt over, legg han til. I si tid var dette hovudinntaket for vassforsyninga til Dale. I dag vert det levert vatn til fleire verksemdar i kommunesenteret. Også Dale jakt- og fiskarlag, som driv eit ustrekk kultiveringsarbeid i elva, har meldt sprenginga til politiet.

STEMMA: Arild Stammenes, driftssjef i Dale, ved stemma der dynamittladninga vart sprengd.

JAN-EGIL DYVIK | tekst og foto
 jed@avisa-hordaland.no

Beredskapsøvelse for VA i Vaksdal kommune

Tirsdag 17. mars 2015 fra kl. 09:00 til ca. kl. 13:30

Gjennomføring:

- Kl 08:45 - Varsel om oppmøte i KO på Dale – oppmøte før kl. 09:00
- Kl 09:00 – Informasjon og gjennomgang v/ øvingsleder
- Kl 09:15 – Øvelsen starter – krisestaben organiserer seg
- Ca kl 11:00 – mat til krisestab – inntas mens øvelsen fortsetter
- Ca kl 13:00 - selve øvelsen avsluttes
- Ca kl 13:00 – øvelsen evalueres av deltagerne
- Ca kl 13:30 – avslutning

Beredskapsøvelse for VA i vaksdal kommune

Type øvelse:

Kombinert øvelse som grenser opp mot øvrig kommunal beredskap

- Teoretisk del (papirøvelse)
- Praktiske handlinger simuleres – manuelt tilsyn, inspeksjon, etc. - vil gi indikasjon på tidsbruken

Hjelpemiddel:

- Tilgjengelig informasjon som blir gitt ved oppstart
- Beredskapsplanverk som angår vannforsyning
 - Aktuelle aksjonsplaner
- Sambandsutstyr - nødkommunikasjon (?)
- Beredskapsmateriell for VA området
- Kartverk
- EDB basert anlegg for styring og kontroll
- Web

Tentativ fremdriftsplan

- Oppmøte i KO kl. 09:00
- «Stormsuppe» = lunch ca. kl. 11 uten av øvelsen avbrytes av den grunn
- Evaluering fra ca. kl.13:00
- Ferdig ca kl. 13:30

Beredskapsøvelse for VA i Vaksdal kommune

Scenariet:

- Ekstremvær natt til fredag 13. desember. Vinterforhold og streng kulde. Kraftig torden med mange lynnedslag hele natten. Og så videre.....

Omfang av øvelsen

- Øvelsen skal begrenses til området drikkevannsforsyning
- Det forutsettes ikke at andre etater, funksjoner eller virksomheter skal delta aktivt
- Likevel kan andre, som ville blitt involvert ved en virkelig hendelse, bli holdt informert under øvelsens gang.
- HUSK – alle meldinger utad skal starte og slutte med ordene «øvelse, øvelse, øvelse»

Gjennomføring av øvelsen:

- Scenariet markerer oppstart av øvelsen -
- Konsekvenser avklares og tiltak iverksettes iht. prinsipp om proaktiv kriseledelse
- Basert på tilgjengelig informasjon vurderer KO mulig «worst case» – vurderer tiltak – og setter i verk tiltak i tide før krisen har eskalert. Følgende prioritet i forhold til skade = 1) person, 2) miljø, 3) ting (+ selvfølgelig hensyn til produksjon, informasjon, økonomi, omdømme etc.)
- Handling eller tiltak er ikke fullført før melding faktisk er sendt til eksternt organ – og det er loggført i KO
- Ytterligere utvikling i øvelsen i form av hendelser meldes inn via telefon / WHF eller på annen måte etter hvert.
- Alle henvendelser utad, enten det gjelder varsling eller forespørsler – skal rettes til de oppgitte telefonnummer eller kontaktadresser
- Det kan bli aktuelt å benytte nødsamband ved utfall av vanlig kommunikasjon
- Alle meldinger utad skal starte og slutte med ordene «øvelse, øvelse, øvelse»...

HUSK «Murphys utvidede lov»... «alt som kan gå galt vil gå galt – og det kan skje samtidig»

Beredskapsøvelse for VA i Vaksdal kommune

Spillestab:

- Aktiv spillestab vil fungere fra siden
- Vil melde inn fra eksterne organ via telefon (eller annet samband)
- Vil motta varslinger og / eller andre henvendelser via de samme kanaler.

Praktisk gjennomføring av øvelsen:

- Øvelsen er i hovedsak en papirøvelse for å teste planverket og trene på arbeid i KO
- Øvelsen kan også omfatte aktivitet ute dersom KO finner at det er en naturlig del av handlingsforløpet

NB – VIKTIG

- En handling regnes ikke som gjennomført hvis den bare er besluttet ---
Kriseledelsen må ha gjort noe aktivt - for eksempel tatt en telefon – og det skal være loggført.

Beredskapsøvelse for VA i Vaksdal kommune - Hendelser

Hendelse 1 - utgangspunkt for samling av kriseledelsen

Senariet:

- Ekstremvær natt til fredag 13. desember. Vinterforhold og streng kulde. Kraftig torden med lynnedslag om natten. På morgensiden vær omslag til mildvær og noe nedbør. Ekstremt glatt føre på grunn av underkjøling i vegbanen. Det har vært uvær med lyn og torden om natten. Lynet har slått ned mange steder i kommunen. Lynnedslag har satt deler av kommunikasjonsnettverket sitt fjernkontroll-anlegget ut av drift. Det kan ha ført til at pumpestasjoner har slått seg ut uten at alarmen har gått. Et lyn har også slått ned direkte i VB anlegget i Dalegården. Anlegg og pumpestasjon har fått store skader og er satt ut av drift. En må regne med at det vil ta relativt lang tid å reparere skadene og få anlegget i gang igjen.

Beredskapsøvelse for VA i Vaksdal kommune: Kontakt telefoner

Øvelse kommunalteknikk/ vassforsyning i VAKSDAL kommune – tirsdag 17. mars 2015

TELEFONLISTE

Kriseledelsen bruker følgende nummer for kontakt **UT** til:

POLITI	56 59 44 54
BRANN	56 59 44 54
BKK	56 59 44 54
MATTILSYNET i Bergen	99 27 42 47
MATTILSYNET på Voss	99 27 42 47
Fylkesmannens beredskapsavdeling	99 27 42 47
Fylkesmannens miljøvern avdeling	99 27 42 47
VAKSDALSPOSTEN	56 59 44 54
Aviser (BA og BT) i Bergen	56 59 44 54
NRK HORDALAND	56 59 44 54
DIREKTORATET FOR SAMF. SIKKERHET OG BEREDSKAP	99 27 42 47
HELSE OG OMSORGS DEPARTEMENTET	99 27 42 47
SAMABEIDSPARTNERE/ ENTREPRENØRER ETC.	56 59 44 54
ANDRE (offentlige etater og private etc..)	56 59 44 54

Øvelsen angår primært vassforsyning i Dale/ Stanghelle og i Vaksdal. Andre hendelser griper inn i forløpet. KO beslutter selv i hvor stor grad andre enn spillestab skal involveres i øvelsen – jfr. telefonliste i beredskapsplanen.

ARBEIDSLAG som eventuelt blir sendt ut på oppdrag – kommuniserer tilbake via ordinære mob. telf. nummer eller via nødsamband

Kriseledelsen (KO) kan kontaktes av eksterne på følgende telefon nr.:

KO – direkte inn - «kundetorg med mer...»	56 59 44 36
VA vekten – «vakt telefon» - Dag Seim	95 98 76 51
Leder samfunnsutvikling Willy-Andre Gjesdal	48 88 03 54
Avd. leder <u>komm.</u> drift og VA Torstein Medhus	48 88 03 87
<u>Ansv.</u> veg og grønt Kurt <u>Nottveit</u>	95 98 76 53

Husk «øvelse – øvelse – øvelse» ved kontakt til «sivile» telefoner:

Beredskapsøvelse for VA i Vaksdal kommune - Hendelser

EVALUERING – fra ca. kl. 13:00

Tusen takk for oppmerksomheten !